

BESPREKINGSVERSLAG

Reg.nr.:
Afdeling Bestuursondersteuning

Betreft: Verenigde Vergadering	Datum bespreking: Woensdag 1 juni 2016 9.00 – 13.20 uur Plaats VV-zaal Opgesteld door: Hans Emck (Via Vi)
<i>Aanwezigen:</i> G.J. Doombos, dijkgraaf (voorzitter) H. Pluckel, hoogheemraad J.C.H. Haan, hoogheemraad M. Kastelein, hoogheemraad J.J.J. Langeslag, hoogheemraad Mw. M.E.F. Leewis, hoogheemraad A. Haitjema, secretaris A.J.J. Blijleven (A&B) D.N.I. Kooij (A&B) J.W.N. van de Nes (A&B) R.P.A. van der Meer (A&B) H.A. Meerman (A&B) P.A.M. van der Poel (A&B) J.P. de Vries (A&B) vanaf 10.14 uur J.J. Bakker (VVD) Mw. C.H.C. van Steensel-Van Hage (VVD) vanaf 11.06 uur J.M. Hermans (VVD) J.J. Démoed (CDA) H.J. Oostwouder (CDA) vanaf 9.41 uur Mw. E.J. de Vries (CDA) E.C. de Meijer (WN) G.H. von Faber (WN) Mw. T.O. Fierens (PvdA) Mw. E.P. Veenhoven (PvdA) A. van Geest (AWP) R.H. Kerst (CU-SGP) N. van der Plas (CU-SGP) vanaf 10.35 uur Mw. M. Bleyie (PvdD) tot 12.52 uur Mw. J.C. Boomsma (PvdD) R.F. Schols (50PLUS) Mw. J.M. Stoop (Natuurterreinen) <i>Afwezig met bericht:</i> N.J.W. Thijssen (AWP) <i>Verder aanwezig:</i> Dhr. Rietveld (inspreker)	
VERSLAG	ACTIE
1. Opening en vaststellen agenda De voorzitter opent de vergadering om 9.00 uur en heet iedereen welkom. Hij excuseert zich voor het feit dat vooral nieuwe VV-leden werden verrast door het feit dat deze VV 's ochtends plaatsvindt. Er is bericht van verhindering ontvangen van de heer Thijssen en de heer Van der Plas heeft laten weten later ter vergadering te komen. De motie die 50PLUS onderagendapunt 11 in wilde dienen is teruggetrokken.	

	VERSLAG	ACTIE
	De heer Schols licht toe dat hem is gebleken dat de heer Van der Weijden nog steeds aan de besprekingen deelneemt en dat daardoor de grond aan de motie is ontvallen.	
2.	Spreekrecht De heer Rietveld spreekt in over de aanpassing van de waterkering namens de bewoners aan de Stommeerweg in Aalsmeer. De VV heeft een brief over deze kwestie ontvangen en hij volstaat daarom met de hoofdpunten. De steenstort leidt tot landschapsvervuiling terwijl het plassenlint juist is aangewezen als beschermd dorpsgezicht. Door de steenstort is de recreatiefunctie van de oever tenietgedaan. De steenstort leidt tot milieuvervuiling. In de zomer ontstaan gevaren voor de gezondheid omdat het stilstaande water een bron is van muggen en blauwalg en snel vervuult. De ingreep heeft plaatsgevonden zonder overleg met bewoners. Met de gemeente lijkt alleen contact op ambtelijk niveau te hebben plaatsgevonden. De betrokken wethouder noemt dit een OEI: een ongewenst eigen initiatief van het schap. Deze oever is meestal de lagerwal, door de stortstenen en waterbewegingen wordt het water modderig en vanaf windkracht 6 buist dat modderwater tot 40 meter de kant op, tegen woonhuizen en auto's. Fietsers mijden de weg bij stormachtig weer. Na het schrijven van de brief hebben gesprekken plaatsgevonden. Rijnland stelt dat stortsteen een essentieel onderdeel van de waterkering is, maar is wel bereid een aantal aanpassingen door te voeren. Volgens de bewoners zijn er echter andere oplossingen om de dijkvoet te beschermen dan stortsteen. Dat voor stortsteen is gekozen lijkt het gevolg te zijn van gebrekkig samenwerking tussen afdelingen van Rijnland. De aanpassingen die Rijnland voorstelt lost alleen het probleem van de slechte doorstroming op. Toepassing van stortsteen in een omgeving waar mensen wonen, werken en recreëren is onacceptabel. De stortsteen moet weg, evenals het lelijke hek. Hij vraagt de VV het DB daartoe te bewegen en een alternatief voor bescherming van de dijkvoet te selecteren dat de beschreven problemen niet met zich meebrengt. De heer De Meijer vraagt of spreker terug wil naar de oorspronkelijke situatie of dat hij een ander alternatief in gedachten heeft. De heer Démoed is op locatie geweest en vermoedt dat die gevaarlijk kan zijn voor spelende kinderen. De heer Rietveld had vier minuten spreektijd en moest zich dus beperken. Wat hij bijvoorbeeld ook niet heeft genoemd, is dat het buiswater leidt tot sterke erosie van de dijk. Op de hand-out is te zien hoe de oorspronkelijke situatie was. Bij een glooiende dijkvoet doet wat nu gebeurt zich niet voor. Zo'n dijkvoet is onderhoudsgevoelig, maar er zijn praktijkvoorbeelden van goede oplossingen, zoals hillblocks en elastocoast. Te water gaan is in de huidige situatie inderdaad levensgevaarlijk. De voorzitter deelt mee dat het schap de bewoners van de ontwikkelingen op de hoogte houdt. De heer Démoed vraagt welke procedure D&H voor ogen heeft. De heer Kastelein deelt mee dat deze informatie intern zal worden besproken en dat op basis daarvan een voorstel aan D&H zal worden voorgelegd.	
3.1	Ingekomen stukken Mevrouw Leewis deelt naar aanleiding van de brief van LTO Noord mee dat de POP-subsidieregeling, segment 2, in september in Zuid-Holland is opengesteld. D&H neemt zich de suggesties van LTO Noord ter harte. De voorzitter stelt vast dat de ingekomen stukken ter kennisname worden aangenomen.	
3.2.	Mededelingen De heer Langeslag heeft drie mededelingen.	

	VERSLAG	ACTIE
	- Hij heeft namens de VV aan de heer Ruben Mensink een aantal kaarten voor de Keukenhof toegestuurd, die in reactie daarop heeft laten weten dat zeer op prijs te stellen. - Rijnland is partner in de VOF Meergrond. De geplande heuvel is na een gerechtelijke procedure op dit moment onmogelijk geworden. De gemeente is voornemens een nieuwe omgevingsvergunning te realiseren en de VOF heeft uitgesproken de exploitatiesaldi tot nul te willen laten naderen om de verliezen te beperken. Daarom wordt op dit moment gestudeerd op de variant 'Doomroosje': de VOF leidt een slapend bestaan totdat de gemeente de nieuwe vergunning heeft weten te realiseren. - De gemeente Alphen heeft plannen in de Halve Raak en omstreken en het schap had voorzien daar enkele dammen met duikers aan te leggen. De gemeente heeft verzocht om in verband met de recreatie bruggen aan te leggen. De gemeenteraad heeft recent besloten dat de brug aan de Halve Raak er niet komt - dus valt het schap terug op het scenario van een dam - en de gemeenteraad neemt later dit jaar een besluit over Rijnveld. Het uitstel van de besluitvorming hindert het schap niet in de uitvoering. De heer Haan herinnert eraan dat het schap de gemeente Leiden in haar zoektocht naar huisvesting van statushouders wil bijstaan door het ter beschikking stellen van het terrein AWZI Leiden Zuidwest. Omwonenden hebben voorkeur uitgesproken voor een mix van woningzoekenden omdat dat ten eerste beter is voor de integratie en ten tweede omdat anders de verhouding tussen statushouders en reguliere woningzoekenden wat zoek zou raken. In overleg tussen gemeente en schap heeft het schap gemeld begrip te hebben voor die afweging. Op 16 juni a.s. besluit de gemeenteraad, waarna schap en woningbouwcorporatie een contract zullen sluiten waarin de uitgangspunten uit het eerdere besluit overeind blijven. Hij verwacht dat deze zomer de grond bouwrijp wordt gemaakt en dat de woningen in het najaar worden opgeleverd. Hij zal de VV een memo doen toekomen waarin de informatie en de besluitvorming van de gemeente Leiden wordt omschreven.	
4	Besluitvorming	
4.1.a	Accountantsverslag jaarrekening 2015 De heer Schols was niet aanwezig bij de commissievergadering en heeft niets aangetroffen over de afschrijving van objecten. De aanschafwaarde was € 66,8 miljoen, de waarde is ruim € 98 miljoen, dus er wordt bijna € 100 miljoen afgeschreven. De heer Pluckel wijst erop dat vaste activa conform de vastgestelde nota worden afgeschreven. Naar aanleiding van opmerkingen van de accountant is er aanleiding om opnieuw te bespreken hoe het schap daarmee omgaat. In september zal aan de VV een voorstel worden voorgelegd. De voorzitter constateert dat de VV de jaarrekening zonder stemming vaststelt.	
4.1.b	Jaarrekening 2015 De heer Démoed deelt mee dat het CDA instemt met de jaarrekening, waarin inkomsten en uitgaven transparant worden weergegeven. De norm voor het rapporteren over afwijkingen is hoog en zijn vraag is hoe transparant dat is in relatie tot de rol van de VV. Het college kiest voor het vervroegd afschrijven van een aantal kredieten; zijn fractie zal ook aandacht besteden aan andere manieren om de tariefsbijtelling verder te drukken. De heer Pluckel is bereid in de commissie over de norm van gedachten te wisselen. Er kan uiteraard gedetailleerder over zaken worden gesproken, maar de norm bevalt hem goed. Hij stelt het op prijs dat er steun aanwezig is voor het vervroegd afschrijven van kredieten omdat dat de schuldenlast beperkt. De nota Vaste Activa zal houvast bieden voor de vaststelling hoe het schap met schulden om wil gaan. De voorzitter constateert dat de VV de jaarrekening zonder stemming vaststelt.	
4.2	Eerste Bestuursrapportage 2016 Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	

	VERSLAG	ACTIE
4.3.	Meerjarenperspectief 2017-2020 [Tijdens de behandeling van dit agendapunt arriveren de heren Oostwouder, Van der Plas en De Vries.] De voorzitter herinnert eraan dat is afgesproken dat onder dit agendapunt aan fracties gelegenheid wordt geboden om tegen de achtergrond van het meerjarenperspectief weer te geven of dat de voornemens van het schap toereikend zijn of dat men van mening is dat zaken moeten worden toegevoegd. Een en ander zal niet leiden tot herschrijving van het perspectief, maar het college hoort graag welke accenten of toevoegingen fracties wensen, om te bepalen of het toevoegen van extra aandachtspunten dient te worden overwogen. De volgorde van sprekers is bij loting vastgesteld. De heer Schols deelt mee dat 50PLUS tevreden is met het tot dusver bereikte resultaat. De kosten dienen in het gareel te worden gehouden en het schap dient zijn pijlen te richten op het realiseren van groene energie. Zijn fractie is er voorstander van dat meevallers de komende jaren in de richting van de ingezetenen worden gedirigeerd en de 4,8% zodoende naar beneden kan worden bijgesteld. De heer Démoed staat stil bij drie thema's aan de hand van drie uitgangspunten bij de uitvoering van de waterschapstaken. 1. Goed rentmeesterschap. De rol en taak, en daarmee de historie van het waterschap, wil het CDA overdragen aan nieuwe generaties. Zijn fractie wil daarom meer aandacht voor cultureel erfgoed in de agenda en het beleid van het schap, als verbindende waarde bij de herkenbaarheid van Rijnland. Dat betekent dat er naast het vastgoedbeleid een beleid voor behoud en versterking van cultureel erfgoed moet komen, met de beleving van natuurhistorie als belangrijk uitgangspunt. Zijn fractie wil een werkgroep uit VV en met het college vormen om dit thema tot bloei te brengen. Het CDA zal daarin initiatief nemen door met anderen een conferentie organiseren en beleid voor de toekomst op te stellen. Dit is een vorm van rentmeesterschap. De fractie denkt aan een themajaar over cultureel erfgoed. Goed rentmeesterschap houdt ook in dat lasten niet naar de toekomst worden geschoven en dat inwoners niet onnodig met hoge tarieven worden belast. Zijn fractie zal blijven zoeken naar mogelijkheden om dit in te vullen. Ruimte die ontstaat, zou wat het CDA betreft niet moeten worden aangewend voor nieuwe investeringen maar voor beperking van schuldenlast en tarieven. 2. Spreiding van verantwoordelijkheden. Rijnland is een professionele organisatie, die er is voor inwoners en bedrijven. Communicatie en participatie zijn daarin sleutelwoorden. Er moet een cultuur ontstaan van serieuze inbreng uit bewoners en bedrijven. Dat vraagt soms om regie, soms ook om loslaten. Zijn fractie daagt het college uit om die lijn in te vullen in het beleid voor communicatie en participatie. 3. Besturen met ambitie. Het CDA is positief over de getoonde ambitie van het college en heeft de indruk dat de organisatie steeds beter 'in control' komt. De gestelde ambities en de mogelijkheden van de organisatie dienen met elkaar in balans te zijn. Wat is de opvatting van het college op dat punt? Het bestuur van Rijnland heeft de opgave geformuleerd om meer aan te sluiten bij de vragen van vandaag en morgen en het traject Vernieuwend besturen speelt daarin een belangrijke rol. Hij hoopt dat dat traject in de tweede helft van 2016 succesvol kan worden afgerond. Het CDA stemt in met het voorstel, dat ambitieus en realistisch is. De heer Van Geest zegt dat het voor algemene beschouwingen nodig is om de achtergrond van de boodschappen te kennen. Het AWP probeert met een onafhankelijke blik zo deskundig mogelijk te kijken naar de ontwikkelingen in het water en bij dit waterschap. De fractie is zich ervan bewust dat maatregelen moeten worden getroffen om wateroverlast en watertekort te regelen in de in Nederland en de regio specifieke omstandigheden. Het schap verwerft daarover kennis en deelt en behoudt die. Water heritage geeft goed weer waar het schap mee bezig is. Klantvriendelijkheid is essentieel en bij kennisoverdracht dient optimaal gebruik te worden gemaakt van de sociale media. Binnen het schap is sprake van ingelanden, de VV bestuurt op hoofdlijnen en het werk op detailniveau wordt uitgevoerd door D&H. Deze titulatuur vergroot de afstand tot de inwoners en dat vraagt om bezinning. De organisatie is groot en deskundig. Toch is in het MJP een post van € 22 miljoen opgenomen voor kwaliteitsondersteuning. Het AWP is van mening dat deze niet groter zou mogen zijn dan 10% van de middelen voor uitvoering.	

VERSLAG	ACTIE
Het op de been houden van een lijnorganisatie en een groot aantal projecten leidt tot extra kosten. In deze tijd staat doelmatig handelen voorop en dat vraagt om een op de Waterwet gebaseerde aanpassing op hoofdlijnen en om een optimale klant-/markrelatie: hij ziet dat als een opdracht voor de nieuwe secretaris-directeur. De zittingstermijn van het VV van vier jaar maakt het lastig om lange lijnen in het besturen aan te brengen. Er zou meer tijd moeten worden ingeruimd voor tussentijdse reflectie door in de plannen meetpunten en piketpalen op te nemen. Hij ziet het als een actiepoint voor de hoogheemraden om alle plannen SMART te formuleren. In het MJP is de doelstelling opgenomen dat de schuldenlast in 2023 is teruggebracht naar 300% van de omzet. In de samenvatting staan andere cijfers: daar is in de commissie BOD op gewezen maar aanpassing is helaas achterwege gebleven. Het is goed dat inhoudelijke plannen worden opgesteld, maar de analyse van de economische ontwikkeling zal bepalen welke keuzes er kunnen worden gemaakt. Het AWP pleit ervoor niet noodzakelijk onroerend goed versneld af te stoten. Mevrouw Boomsma erkent dat van buiten naar binnen werken goed is voor de participatie. Zij gaat in op het van binnen naar buiten werken aan de hand van de Golden Circle van Simon Sinek. De binnenste schil is de innerlijke drijfveer, de tweede schil het hoe en de buitenste schil bevat de acties die er worden ondernomen. Rijnland staat voorschoon water en droge voeten; die vaststelling is zo eenvoudig dat bijna voorbij zou kunnen worden gegaan aan bepalende factoren als klimaatverandering en verstedelijking. De PvdD vraagt daar meer aandacht voor omdat het noodzakelijke gevoel van urgentie nog ontbreekt. Uit recente studies blijkt dat de zeespiegelstijging versnelt. Energiebesparing, om uitstoot van broeikasgas terug te dringen, is na het klimaatakkoord in Parijs een verplichting. Om schoon water en droge voeten te bereiken zijn vijf bestuurlijke thema's benoemd. Participatie is daarin apart gezet. Haar fractie heeft in het MJP weinig uitwerking aangetroffen van de thema's duurzaamheid en innovatie. Helemaal achterin valt te lezen dat Rijnland 'duurzaamheid centraal stelt bij alles wat zij doet'. Hoe gaat Rijnland dat doen, en wat betekent dat voor de werkzaamheden? In het WBP5 wordt gesproken over 'een op lange termijn houdbaar watersysteem en handelen met aandacht voor mens en dier binnen ecologische randvoorwaarden met oog voor economische prestaties'. Op basis van deze teksten verwacht haar fractie dat duurzaamheid deel uitmaakt van het integraal afwegingskader bij werkzaamheden, waarbij duurzame varianten de voorkeur genieten tenzij dat tot onevenredig hoge kosten leidt. De te beantwoorden vraag is dan wanneer de kosten onevenredig hoog worden. Is dat 10%, 1%, 0,5%? In het MJP staat voor duurzaamheid en innovatie € 0,1 miljoen geraamd en dat is op het totaal van € 190 miljoen in 2017 een half promille. Voor de verduurzaming van de verwerking en het hergebruik van afvalwater is hetzelfde bedrag begroot. Haar fractie is van mening dat daar geen gevoel van urgentie voor deze twee thema's in doorklinkt. Het MJP heeft voornamelijk betrekking op de buitenste schil. Om overstromingen te voorkomen zal de huidige manier om muskusratten te bestrijden voort blijven bestaan. Haar fractie acht het onacceptabel dat deze wrede manier om dieren te doden toegepast blijft. Rijnland zou zich in moeten spannen en budget vrij moeten maken om diervriendelijke manieren van bestrijden te ontwikkelen. In het WBP5 staat dat Rijnland een brongerichte aanpak van nieuwe stoffen in het water gaat hanteren en het principe gaat toepassen dat de vervuiler betaalt. In het MJP staat echter niets over de aanpak. Zij vraagt om inzicht te verschaffen in de aanpak van het onderzoek. De kostenstijging in 2019 is als belangrijkste punt opgenomen. In het MJP wordt gemeld dat de tarieven in 2020 en 2021 met 2% zullen stijgen. Dat betekent dat er een voorschot wordt genomen op de financiële kaders in die jaren. Het is onwenselijk dat de financiën voorop worden gesteld omdat dat tot gevolg heeft dat die het hoe en het waarom bepalen, zeker nu het waarom nogal mager is ingevuld. Mevrouw Stoop deelt mee dat Natuurterreinen zich in grote lijnen in het MJP kan vinden. Wat is de reden dat de versterking van de IJsseldijk niet op schema ligt? Het is prettig dat de lastendrukontwikkeling kon worden teruggebracht. Is er een verband met de ontwikkeling van de inflatie? Zo ja, dan zou de prognose te hoog kunnen zijn. Zij heeft negen wensen voor de komende periode. 1. Het ontwikkelen van ecologische kaders voor de waterkwaliteit met de gevolgen voor de visstand.	

VERSLAG	ACTIE
2. Aandacht voor de kwaliteit van monitoring door het schap. 3. Informeren van de VV of het schap op koers ligt in de Boezemstudie. 4. Betrekken van de VV bij de discussie met de gemeenten over het stedelijk waterbeheer. 5. Agenderen van de GR's en AQUON. De discussie over de verbonden partijen zou op tactisch-strategisch niveau aan de orde moeten komen. 6. Agenderen van de verzilting. 7. Aandacht voor de nieuwe, ernstiger prognoses over de zeespiegelstijging. Wat zijn de consequenties voor Rijnland? 8. Aandacht voor het experiment van het vernietigen van blauwalgen in de Zoetermeerse Plas. Aansluitend op het komende bezoek zal zij een bestuursvraag stellen waarin de ongerustheid van de Vakgroep Aquatische Ecologie van de Wageningen Universiteit wordt verwoord. 9. Een slag maken in de bestuurlijke vernieuwing. De discussie over de verbonden partijen zou onder dit punt kunnen worden geagendeerd, alsmede de omgang met resultaatgericht agenderen. In de investeringsbijlage staat dat in 2019 € 2,25 miljoen wordt uitgegeven aan de omgevingsgerichtheid van het bestuur. Hoe wordt dit enorme bedrag ingezet? Zij suggereert om de omschrijving 'informatieve VV' om te zetten in 'beeldvormende VV'. Mevrouw Fierens ziet dat alle bijstellingen correct zijn overgenomen. De PvdA steunt deze meerjarenbegroting van harte. De ambitie is hoog en zij gaat ervan uit dat iedereen wil dat Rijnland voorop loopt in een duurzame benadering in een interactieve hedendaagse democratie. Aan het eind van deze periode zijn de dijkverbeteringen in centraal Holland afgerond, is 80% van de peilen actueel, is Spaandam af, zijn 400 gemalen op orde, is het afvalwater verduurzaamd doordat 80% van het fosfaat uit het slib wordt gehaald en wordt er van buiten naar binnen gewerkt, met een bijpassende agendering. De klimaatverandering gaat sneller, is daarom beklemmender dan tot nu toe werd aangenomen en dat legt een bom onder de meerjarenbegroting. Rijnland moet hier aandacht aan besteden, niet alleen als kenniscentrum, maar ook door de ontwikkelingen te volgen en de consequenties voor het eigen beheer te overzien. Haar fractie wil meer inzicht verwerven in de besteding van middelen aan natuur, boer en stad. De gebiedsbenadering dient zichtbaarder te worden geagendeerd. Die is niet alleen dienstbaar aan het van buiten naar binnen werken maar kan ook als invalshoek worden gebruikt om na te denken hoe binnen de stroomgebieden wordt gewerkt. Er is sprake van een grote bestuurlijke lappendeken en een keus voor het organiseren op stroomgebied kan dan een belangrijk orderingsprincipe zijn. Wat is de mening van D&H op dit punt? Haar fractie is van mening dat het tijd is voor publiekscampagnes omdat het waterschap bij het grote publiek niet erg bekend is. Voor het schap zelf is dat niet ernstig, wel voor wat het schap doet. Haar fractie vraagt de GR's opnieuw te agenderen omdat daarbinnen een groot aantal dilemma's aanwezig is en omdat daar veel budget naartoe gaat. Het is intern tegenstrijdig dat de werkgroep bestuurlijke vernieuwing traditioneel te werk gaat. Zij suggereert een jonghondenwerkgroep in te stellen die onconventioneel te werk gaat, op basis van een opdracht en een resultaatverwachting. De heer Von Faber stelt vast dat het coalitieakkoord en de ambities die in WBP5 zijn opgenomen leidend zijn geweest voor dit document. Water Natuurlijk beoordeelt het document ook op basis van het eigen verkiezingsprogramma, met een focus op veilig, gezond en aantrekkelijk water, te realiseren vanuit het perspectief van duurzaamheid en samenwerking. Op het vlak van het ecologisch beheer moet veel met bescheiden middelen worden bereikt. Is deze bed-bad-broodbenadering van het huis van de vis niet te sober? Door de huidige ontwikkelingen is dat huis mogelijk niet meer zo op orde als wordt verondersteld. De adviescommissie Water meldde op 19 mei 2016 aan de minister van Infrastructuur en Milieu dat de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater in Nederland niet op orde is en Nederland mag verwachten dat zij door Brussel op dit punt in gebreke wordt gesteld. De adviescommissie adviseert om te focussen op nutriënten, gewasbeschermingsmiddelen en nieuwe stoffen zoals geneesmiddelen en microplastics. Dat heeft gevolgen voor het werk van waterschappen, van wie dan een grotere gebiedsregierol wordt verwacht, en dat vraagt om een maximale	

VERSLAG	ACTIE
inzet van middelen en het ten volle benutten van de beschikbaar gestelde POP3-gelden. Het principe 'one out all out' is lastig en frustrerend, maar dwingt wel tot maximale inspanning. De fractie waardeert de flying squad en de websiteactie Melding overlast waterplanten. Daaruit blijkt dat het schap actief werk maakt van veilig en gezond water en van buiten naar binnen werkt. Op het vlak van de waterveiligheid is de insteek gericht op de traditionele taken van het schap. Het klimaat verandert sneller dan werd gedacht en dat betekent dat meer inspanningen noodzakelijk zijn op de gebieden klimaatbestendige stad, duurzaam waterbeheer en berging. De grenzen van de mogelijkheden om een en ander te beheersen lijken in zicht te komen en dat zou kunnen betekenen dat niet kan worden voorkomen dat overlast voor de burger ontstaat. Als dat zo is, rust op het schap de plicht om dat tijdig aan alle belanghebbenden te melden. Tot verbazing van zijn fractie wordt voorduurzaamheid en innovatie het minieme bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld. Er moet de komende jaren meer armslag komen. Hij denkt daarbij aan crowdfunding of een zwaardere invulling van het principe dat de vervuiler betaalt. De heer Kerst deelt mee dat de ChristenUnie zich in grote lijnen in het MJP kan vinden. Zijn fractie vraagt om na te gaan of de verhoging van de lastendruk van maximaal 4,8% in 2017 kan worden teruggebracht naar het niveau van 2015. Zijn fractie steunt de verhoging met maximaal 2% vanaf 2018. Zijn fractie steunt de opzet in vijf bestuursprogramma's en in vijf thema's en ziet uit naar realisatie. Wel dienen de activiteiten in het kader van de vijf thema's een aanwijsbare ondersteunende rol te spelen in de uitvoering van de kerntaken. Zijn fractie waardeert met name de plannen op het gebied van terugdringen van CO₂-uitstoot, terugwinnen van energie bij het uitvoeren van kernactiviteiten, zuiveren van microplastics, klimaatbestendige stad en het bewust maken van burgers van het gebruik van water. De projectbeheersing is een aantal jaren een zorgpunt geweest en de fractie is tevreden dat nieuwe software wordt ingezet om die op te lossen. 2016 is wat dat betreft aangemerkt als 'het jaar van de waarheid'. Samenwerking in de waterketen is essentieel en daarvoor is coördinerende regie noodzakelijk. In het MJP staat dat de klimaatverandering zal leiden tot niet of nauwelijks voorzienbare ontwikkelingen. Dat geldt eveneens voor de economie. Zijn fractie vraagt om deze ontwikkelingen met behulp van risicomanagement zoveel als mogelijk te beheersen. Zijn fractie steunt het toenemend toepassen van informatiemanagement en technologie. Professionele beveiliging van de informatie is daarbij een randvoorwaarde. Is die goed geborgd? Hij vraagt het college om te overwegen om bij grotere projecten een social rate of return toe te passen. Zijn fractie hecht aan een grotere proactieve en controlerende rol van de VV. De ervaring leert dat een effectieve Rekenkamercommissie daarin een goede rol kan spelen en hij betreurt dat wordt overwogen om de praktijk te verlaten dat daarin twee leden van de VV zitting hebben. Het voortbestaan van de waterschappen is eerder in de landelijke politiek ter discussie gesteld. Hij vraagt om zorgvuldige aandacht voor communicatie naar de landelijke politiek. De heer Van der Meer stelt vast dat de invulling van het MJP het mogelijk maakt de in het coalitieakkoord vastgelegde ambities te realiseren. De lastendrukstijging waarmee op termijn wordt gerekend ligt boven de actuele en verwachte inflatie en zijn fractie is van mening dat daar in de toekomst bij moet worden stilgestaan. Het aandeel van de kapitaallasten in de exploitatiebegroting blijft onverminderd groot - tot 35% - en dat beperkt de bestuurlijke ruimte. Wil de portefeuillehouder in een notitie beschrijven wat dit precies betekent en welke mogelijkheden er zijn om de bestuurlijke ruimte te vergroten? Om in control te blijven is verdere professionalisering van de projectbeheersing en het reeds ingezette assetmanagement nodig, alsmede aandacht voor aanbestedingen, personele inzet en externe inhuur. Zowel van buiten naar binnen als van binnen naar buiten communiceren is noodzakelijk. De maatschappij moet weten wat het schap doet en het schap heeft input uit de maatschappij nodig. De heer Bakker deelt mee dat de VVD van mening is dat het MJP een goede invulling en uitwerking bevat om de doelen van Rijnland te kunnen bestendigen. De VVD steunt de geschetste hoofdlijnen. Zijn fractie plaatst kanttekeningen bij financiën, samenwerking en doelgerichtheid.	

VERSLAG	ACTIE
De VVD steunt het voornemen om de lastendruk te stabiliseren en zo mogelijk terug te brengen en de ambitie om de schuldenlast tot maximaal 300% terug te brengen. Een kanttekening daarbij is dat die 300% voorlopig niet wordt bereikt. Kan het college daarop een toelichting verzorgen? De ambitie om een centrale positie te behouden op de gebieden veiligheid en leefbaarheid vergt samenwerking, zelfs meer dan op dit moment gebeurt. De communicatie vraagt daarom meer aandacht dan de afgelopen jaren of moet misschien op een andere manier worden ingevuld. Zijn fractie is wat dat betreft positief over de werkwijze die is gehanteerd bij het peilbesluit Reeuwijk, waarin loslaten een belangrijke rol heeft gespeeld. Een ander voorbeeld is dat het werk in het kader van de klimaatbestendige stad goed met andere partijen moet worden afgestemd, ook om te bereiken dat het schap alleen dat doet wat binnen zijn kerntaken valt. Rijnland kan aansluiting zoeken bij de regionale gebiedsontwikkeling Holland Rijnland. De projectbeheersing behoeft nog steeds veel aandacht. Ook is zijn fractie van mening dat in het MJP de nadruk te veel ligt op de investering en te weinig op het te bereiken resultaat, terwijl het laatste in de gesprekken met andere partijen voorop dient te staan. De uitkomst is belangrijker dan de daarvoor benodigde prestatie. De voorzitter hoort brede instemming met het MJP. Daarnaast is er een rijke oogst aan aanvullende ideeën. Hij stelt dat op prijs, want een meerjarenperspectief kan altijd wijzigen en worden aangevuld. Hij geeft eerst het college gelegenheid om op de inbreng te reageren en zal vervolgens de fracties daartoe uitnodigen. Mevrouw Leewis zegt dat de ambities van het college op het gebied van waterkwaliteit stevig zijn. Dat is nodig - de adviescommissie Water werd al aangehaald - want het oordeel dat het daarmee niet goed gaat wordt steeds stevigerverwoord. Het college heeft dit onderwerp recent besproken en is tot de conclusie gekomen dat er een wereld te winnen is door het kritisch nagaan van de inzet van middelen en personeel. Dat kan worden ingevuld door inzet van POP-gelden en eigen financiering en het schuiven van budgetten bij lopende projecten. De uitspraak dat duurzaamheid centraal staat in doen en denken is oprecht; wel moet die intentie nog grotendeels in de praktijk worden vertaald. Het college heeft de toezegging gedaan om de VV de komende jaren invullingen daarvan voor te leggen. Mevrouw Boomsma vroeg terecht om te laten zien dat deze intentie wordt vertaald in keuzes bij aanbestedingen en dat is ook wat het college aan de VV gaat voorleggen, maar hieruit blijkt al dat het sec reserveren van middelen niet het enige is. Duurzaamheid zal consequent een aandachtspunt moeten zijn, in projecten en in de samenwerking met anderen. Het laatste is noodzakelijk omdat middelen en mogelijkheden van het schap beperkt zijn. De heer Kastelein kan zich vinden in de opmerkingen over vernieuwend besturen. Volgende week komt de werkgroep bij elkaar en kan de inbreng worden besproken. Er vindt een landelijke veldproef plaats in de aanpak van muskusratten en de resultaten daarvan komen de tweede helft van dit jaar beschikbaar. Mogelijk leidt dat tot nieuwe methoden. De planning is dat conform afspraak eind 2016 met de IJsseldijk aan de slag wordt gegaan. In het college is naar aanleiding van het nationaal waterplan en de komende Omgevingswet uitgesproken dat het van belang is dat het schap aan de voorkant mee gaat doen aan processen in ruimtelijke ordening. De heer Pluckel bevestigt dat het vertalen van het coalitieakkoord in het MJP voor het college leidinggevend was. De verhoudingen tussen tarief, schuldbeheersing en ambities geven altijd aanleiding tot discussie. De kaders zijn helder. Als het tarief omlaag kan, zal dat gebeuren. De 2% stijging in verband met inflatie is gebaseerd op gegevens van de ECB. De huidige inflatie is ongeveer 1%, maar de tendens is dat die stijgt. Het college verwacht dat 2% in 2018 en latere jaren reëel is. Voor de schuldpositie is een opgave vastgelegd van maximaal 300% in 2023 en 250% in 2030. Die opgave is mede bepaald op grond van verkenningen van de Unie naar duurzaam financieel beleid. Het college zal hierop in het najaar een geactualiseerde toelichting verzorgen. Naar aanleiding van de bespreking in de informatieve VV zal het college een nader voorstel over erfgoed voorleggen. Op pagina 15 staat opgesomd wat er wordt gedaan om de kwaliteit van de organisatie te bewaken. Het	

VERSLAG	ACTIE
bedrag beslaat ruim 10% van de begroting. De organisatie is een belangrijk instrument en om dat goed met de tijd mee te laten gaan moet erin worden geïnvesteerd. De doelstellingen op het gebied van duurzaamheid en innovatie zijn niet in de eerste plaats in financiële zin vastgelegd. Voor innovatie is € 250.000 vastgelegd ingeval men in de preplanfase een andere aanpak overweegt en daarvoor onderzoek noodzakelijk is. Er lopen inmiddels drie projecten en de VV zal over het verloop daarvan worden geïnformeerd. De heer Haan neemt met plezier de uitdaging aan om de participatie verder vorm te geven. Er worden al successen geboekt. Hij noemt Reeuwijk-West, de geslaagde kustversterking in Katwijk en Noordwijk, de IJsseldijk in Gouda en de Langerse Plassen. Hij onderschrijft dat het belangrijk is dat het schap van binnen naar buiten uitlegt waarom participatie belangrijk is. De campagnes zijn op dit moment nog voornamelijk gericht op het algemene bewustzijn. In de keten probeert het schap dicht op het handelingsperspectief van inwoners en ondernemers aan te sluiten. D&H probeert in de gebiedsaccountants vooraan met samenwerkingspartners te bespreken wat hun opgaven zijn en wat de opgaven van het schap zijn om die, als dat mogelijk is, op een slimme, duurzame en innovatieve manier met elkaar te combineren. Er liggen opgaven in het minder verbruiken en het zelf opwekken van energie in de keten. Er komt een uitgebreid voorstel, maar hij meldt nu al dat met Delfland en Dunea wordt onderzocht of effluent een mogelijke bron voor gietwater en zelfs drinkwater kan zijn. In het terugwinnen van fosfaat worden in de praktijk al sprongen gemaakt. Binnen Rijnland en het verband van de Unie wordt onderzocht wat er kan worden gedaan aan microplastics, nutriënten en 'nieuwe stoffen'. Rijnland wacht die effectrapportages en normstellingen niet af en wil over een paar jaar een praktijkproef doen met een vierde trap in zijn werkgebied. De heer Langeslag meldt dat later dit jaar een beeldvormende VV over de Boezemstudie zal worden georganiseerd. Scenario's van het KNMI en scenario's over het versneld smelten van ijskappen vormen daarvoor belangrijke input. Hij verwacht als uitkomst dat de opgaven worden vergroot. Het schap zal met veel partijen samenwerking moeten zoeken om het maximale te bereiken in het beheren van water en voorkomen van wateroverlast in stedelijke gebieden. Er kan veel worden geleerd van de waterbergende functie van het groen in het landelijke gebied. Hij hoopt dat heel duidelijk uit studies die voorafgaan aan een watergebiedsplan of voorbereiding van een peilbesluit naar voren komt wat het schap op welke wijze wil bereiken. Met de ingelanden is aan de voorkant veel contact. Als er voorstellen ter visie liggen worden regelmatig zienswijzen ingediend die in het verleden vaak formeel werden afgewikkeld. Tegenwoordig wordt er direct contact gezocht met de indieners en nadere uitleg leidt ertoe dat die zienswijzen geen vervolg krijgen omdat men tevreden is over de manier waarop men werd gehoord en geïnformeerd. De heer Haitjema heeft horen vragen of de organisatie klaar is voor de toekomst. De VV is meegenomen met en geïnformeerd over de recente ontwikkeling van de organisatie op het gebied van projectbeheersing, het introduceren van IPM-rollen en het concentreren en vergroten van deskundigheid. De organisatie kan de opgaven van vandaag het hoofd bieden. Over wat de opgaven van morgen zijn en hoe daarop moet worden gereageerd moet het gesprek worden gevoerd. In het beleid staat de ontwikkeling van personeelsleden centraal, omdat de directie ervan overtuigd is dat daarmee ook de organisatie zich ontwikkelt. De wijze waarop het schap dingen wil doen dient intrinsiek bij medewerkers te zijn belegd en daar wordt accent op gelegd. Het management heeft de laatste tijd aandacht besteed aan strategische personeelsplanning en daarin is een centraal aandachtspunt dat de organisatie goed voorbereid moet zijn op de toekomst. De voorzitter ziet dat veel aandacht is uitgegaan naar de overstijgende thema's. Het college is doende daarvoor een praktijktraject uit te zetten. Het werkelijke beleid - het wat - begint in de uitvoerende portefeuilles en de thema's hebben vooral betrekking op het hoe. Het is zowel de opgave van de VV als van het college om ervoor te zorgen dat dat 'hoe' goed wordt ingevuld. Hij is het eens met de oproep dat ten principale nog eens goed moet worden gekeken naar de investering in en de opbrengst van de constructie verbonden partijen.	

VERSLAG	ACTIE
Communicatie en participatie hangen heel nauw samen. Door mensen te laten participeren in het uitvoerende werk beschikt het schap over een belangrijk communicatiemiddel. In een beeldvormende VV is recent aandacht besteed aan het hele spectrum van communicatie. Hij verwacht dat in het najaar een strategische nota over de BOB-systematiek aan de VV zal worden voorgelegd. De heer Bakker verduidelijkt dat zijn fractie er behoefte aan heeft dat in managementrapportages een vaste set met uitkomstindicatoren wordt opgenomen, waarbij het effect van het werk als maatstaf wordt genomen om de vraag te beantwoorden of het schap het goed doet. Wordt bij een dijkversterking ook het veiligheidsgevoel van degene die daar woont versterkt? Dat is bijna even belangrijk als het beoogde technische resultaat. De heer Hermans heeft partijen horen spreken over de vervuiler betaalt en over crowdfunding. Onder agendapunt 4.4 staat dat ongeveer 33.000 vervuilers niet betalen en dat dat handmatig moet worden gecorrigeerd. Willen die partijen dat combineren met crowdfunding en zodoende bereiken dat iedereen aan de waterschapsbelasting meebetaalt? Zo niet, wat is dan wel de bedoeling? De heer Von Faber ondersteunt de opmerking van het CDA over het erfgoed. Een MJP is een kaderstellend document. Uit de reactie van de portefeuillehouder maakt hij echter op dat de VV per situatie iets met duurzaamheid kan doen. Dat is een ongestructureerde aanpak en daarvoor is het onderwerp te belangrijk. De Aquademie heeft zijn focus vooral intern liggen. Dit instrument kan veel meer worden uitgenut dan nu wordt gedaan. Crowdfunding is vrij nieuw. Hij beweert niet dat dit dé oplossing voor Rijnland is, maar het is een mogelijkheid om bewoners en andere belanghebbenden te betrekken bij en deelgenoot te maken van acties. Als mogelijk voorbeeld schetst hij de situatie dat het schap een dijklichaam heeft verhoogd en omwonenden daarop graag een aantal bomen zouden zien geplant. Hij ziet niets in de gesuggereerde koppeling tussen crowdfunding en minvermogens. Mevrouw Fierens herhaalt een aantal eerder door haar gestelde vragen en vult die aan met eerder in de commissie BOD gestelde vragen. Zij onderschrijft de opmerking dat de Aquademie mogelijkheden biedt om kennis met inwoners te delen. Zij vraagt daarop te reageren. De heer Kerst heeft een bestuursvraag over social return on investment gesteld. Hij heeft daar nog geen reactie op ontvangen. De heer Démoed ziet loslaten als cruciaal en vraagt daarin het experiment aan te gaan. Waarom zou er bij voorbaat van uit worden gegaan dat mensen verkeerd gedrag gaan vertonen als iets wordt losgelaten? Met betrekking tot het onderwerp erfgoed zal zijn fractie ook zelf met ideeën komen. Mevrouw Leewis voelt zich aangesproken door de gedachten over de stroomgebiedbenadering. Bij het werk in de waterkwaliteitsportefeuille en de verziltingsportefeuille doet zij niet anders. Een van de uitdagingen is om de bijbehorende schaalniveaus en governance te optimaliseren. Duurzaamheid concreet maken is een opgave. Ambtenaren zijn zeker bereid om in projectvoorbereiding op zoek te gaan naar duurzame alternatieven maar melden wel dat dat weinig zin heeft als die vervolgens niet in aanmerking komen omdat ze te duur of te ingewikkeld zijn. D&H en VV moeten dan ook bereid zijn de meerprijs voor vernieuwing of verduurzaming te betalen en daar roept zij de VV bij deze toe op. De heer Pluckel deelt mee dat intern wordt nagedacht over een slimmere effectrapportage. Als de VV wensen op dat gebied heeft hoort hij die graag. Zijn keus zou zijn om de klimaatontwikkelingen mee te nemen in de strategische agenda. In het kader van de begroting 2017 kan worden nagegaan of de bestedingen aan natuur, boeren en stad verder kan worden uitgesplitst. De achterliggende thema's en dilemma's rond verbonden partijen kunnen in het najaar worden besproken. Over het gemeenlandshuis in Spaarndam is breed van gedachten gewisseld. Het verslag van die	

	VERSLAG	ACTIE
	bespreking zal worden verstrekt en D&H zal een voorstel voor de omgang voorleggen. De gemeente kan zich vinden in het in het bestemmingsplan opnemen van de mogelijkheid van een museale functie. De heer Haan stelt dat het werk van het waterschap altijd start met een externe vraag. Het schap probeert een maatschappelijk effect te bereiken en zo vat hij de gestelde vraag naar de uitkomst op. In de participatie wordt getracht de verschillende belangen scherp in beeld te krijgen en het bestuur heeft de taak om de keuzes die het op grond daarvan maakt te verantwoorden. Dat het schap kennis over klimaatverandering verzamelt en verspreidt, al dan niet via de Aquademie, is een interessante suggestie die hij graag omarmt. Hij is het eens met de vertrekkende burgemeester van Eindhoven, die zei dat hij daar waar het kan zaken in vertrouwen los wil laten. De heer Langeslag begrijpt nu dat de boodschap van de VV is dat de uitkomst niet alleen door de harde feiten maar ook door de beleving wordt bepaald. Dat betekent wel dat daar navraag naar moet worden gedaan. De klimaatscenario's van het KNMI uit 2014 vormden de aanleiding voor het hernieuwen van de Boezemstudie en ook de gegevens over het smelten van ijskappen worden betrokken bij het overdenken van mogelijke toekomstige maatregelen. Vanwege de onderlinge samenhang van bebouwde en landelijke gebieden valt veel van het werk van het schap niet uit te splitsen naar alleen natuur, boeren of stad. Experimenten, bijvoorbeeld met een participatief peilbesluit, zijn niet waardenvrij. Als het schap binnen een bepaalde structuur met belanghebbenden in gesprek treedt schept dat verwachtingen. In de genoemde casus betekent dat dat het bestuur zaken los moet durven laten. Mevrouw Fierens ziet een samenhang tussen gebiedsbenadering en samenwerken. De gebiedsbenadering is ook een opstap in het denken over stroomgebieden. De budgetten voor natuur, boeren of stad hebben ook een samenhang. Zij zou die drie componenten graag met elkaar verbinden, ook omdat zij van belang zijn bij overwegingen over hoe het schap zich wil organiseren. De voorzitter stelt vast dat de VV instemt met het voorstel. Het college neemt veel van de opmerkingen mee. Hij schorst de vergadering voor 10 minuten.	
4.4	Gemeenschappelijke Regeling Belasting Samenwerking Gouwe-Rijnland; jaarstukken 2015 [Mevrouw Van Steensel komt ter vergadering.] Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.5	BSGR begroting 2017, begrotingswijziging 2016 en indienen zienswijzen Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.6	Jaarrekening 2015 Het Waterschapshuis De heer Pluckel deelt mee dat het uitgetreden waterschap Hunze en Aa's te kennen heeft gegeven weer te willen toetreden. De mogelijkheid daartoe wordt onderzocht en mogelijk zal dit schap per 1 januari 2017 toetreden. Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.7	Begrotingswijziging 2016 Het Waterschapshuis en zienswijze Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.8	Het Waterschapshuis begroting 2017 en zienswijze Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.9	Jaarrekening AQUON 2015 Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	

VERSLAG		ACTIE
4.10	Ontwerpbegroting 2017 en MJP 2018-2021 AQUON Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.11	Benoeming accountant (samen met Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard) Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.12	Afrekening besteding bijdrage fractievergoedingen 2015 Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.13	GR Slibverwerking 2009 begroting 2017 en jaarrekening 2015 Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.14	Blue Energy Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.15	Businesscase AWZI Heemstede - Schalkwijk - Zwanenburg Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.16	Actualisatie Legger Regionale keringen Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.17	Vaststelling gewijzigde keur en uitvoeringsregels Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.18	Kadeverbetering Gouwe Zaans Rietveld Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.19	Projectplan Verbetering IJsseldijk Gouda Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.20	Aanvullend krediet drainage Noordwijk De heer Van de Nes betreurt dat Rijnland hierop in de media wordt afgerekend en dat dat tot enige imagoschade leidt. Wat in 2015 als oplossing werd gezien, wordt nu afgeserveerd en dat is pijnlijk. Zijn conclusie is dat Rijnland in eerste instantie het huiswerk niet goed had gedaan. Zijn fractie onderschrijft dat het probleem moet worden opgelost en ondersteunt het voorstel. De heer Bakker vraagt wat de stand van zaken is in het verwerven van een bijdrage uit het hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Misschien kan die publicitair worden benut, met als motto 'gedeelde smart is halve smart'. Mevrouw Fierens sluit zich aan bij de woorden van de twee vorige sprekers. De onrust in het dorp is nog steeds groot. Zij is wel van mening dat het optreden van Rijnland continu constructief is geweest. Zij stelt voor deze casus te benutten om een aantal lessen te leren, op inhoud, techniek en managen van de situatie. De heer Langeslag bevestigt dat in regionale bladen artikelen zijn verschenen over de oorzaken van de overschrijding, die waren gebaseerd op de stukken die in de commissiebespreking in Rijnland aan de orde kwamen. Op dit moment is er geen wateroverlast meer omdat een aantal tijdelijke voorzieningen zijn getroffen. De gemeente heeft haar inwoners geïnformeerd over de schadeadviescommissie die per geval de schade zal bepalen. Deze laatste twee punten hebben een positieve invloed op het imago. Dit heeft kunnen gebeuren omdat de mogelijkheden van een oplossing te hoog werden geschat. Hij is het ermee eens dat van deze casus moet worden geleerd. Het bestuur doet dit voorstel omdat het van mening is dat de bewoners niet in de steek mogen worden gelaten en dat dit probleem structureel moet worden opgelost. Het HWBP is bereid om mee te kijken naar de hoogte van de schadebedragen en zal nagaan of een	

	VERSLAG	ACTIE
	bijdrage mogelijk is. Zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.21	Vaststelling peilbesluit Polder Achthoven Mevrouw Bleyie deelt mee dat de PvdD een amendement indient. Zij licht toe dat de PvdD het van belang acht dat de polder voor weidevogels wordt gefaciliteerd in plaats van voor agrariërs. Voor weidevogels betekent een peilverlaging een verslechtering van hun leefomgeving omdat zij dan niet meer bij hun voedsel kunnen komen. <i>Amendement peilbesluit Polder Achthoven</i> <i>De Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap van Rijnland, in vergadering bijeen op 1 juni 2016,</i> <i>Kennisgenomen van het voorstel tot vaststelling peilbesluit Polder Achthoven.</i> <i>Overwegende dat</i> - <i>de polder van groot belang is voor weidevogels</i> - <i>een verdere verlaging van het polderpeil een nadelig effect heeft op de reeds bedreigde positie van de weidevogels.</i> <i>Spreekt als haar mening uit dat het verlagen van het polderpeil onwenselijk is, en amendeert het voorgenomen besluit peilbesluit Polder Achthoven als volgt:</i> <i>1. De peilen van de genoemde peilvlakken niet te verlagen opdat dit een positief effect heeft op de leefomgeving van de weidevogels.</i> <i>En gaat over tot de orde van de dag.</i> De heer De Meijer herinnert eraan dat zijn fractie al heeft gemeld niet met het voorstel in te zullen stemmen omdat daarin over een peilverlaging wordt gesproken. De portefeuillehouder zegt echter dat er geen sprake is van peilverlaging maar van het vastleggen van het peil dat de afgelopen jaren is gehandhaafd. Ook meldde de portefeuillehouder zojuist dat bij belanghebbenden wordt nagegaan of voorstellen op draagvlak kunnen rekenen. In dit geval zijn er zeven zienswijzen ingediend en dat betekent dat het draagvlak onvolledig is. De portefeuillehouder betoogde eveneens dat gesprekken naar aanleiding van het indienen van zienswijzen ertoe leiden dat men alsnog overtuigd raakt en dan ook niet komt inspreken. Zijn fractie heeft navraag gedaan en de uitkomst daarvan is dat diegenen die een zienswijze hebben ingediend daar nog steeds achter staan maar moe zijn van de houding van het waterschap, dat steeds volhoudt dat dit de enig juiste mogelijkheid is. Men komt niet inspreken omdat men ervan overtuigd is dat dat geen effect heeft. De volgende zin staat in de tekst die de inspraak is ingegaan: "Het verlagen van het peil in peilvak Q31011 zorgt voor..." Het schap zelf zegt dus dat het peil wordt verlaagd. Als de functie 'weidevogelgebied met agrarisch gebruik' is en de agrariërs zelf van mening zijn dat het peil omhoog moet dan voldoet het schap niet aan het van buiten naar binnen werken. Water Natuurlijk vraagt het college om het voorstel terug te nemen en eerst met de omgeving na te gaan wat de beste oplossing is. De heer Bakker ziet dat er belangentegenstellingen aanwezig zijn. De VVD acht het door Rijnland gevoerde proces voldoende. Er is formeel sprake van een peilverlaging, maar het betreft hier een bestendiging van de feitelijke praktijk. De VVD steunt het voorstel. De heer Van de Nes deelt mee dat het risico op inundatie naar de mening van de A&B-fractie een peilverlaging rechtvaardigt. In het noorden, waar de hoofdfunctie agrarisch is, is de gebruiksfunctie te	

VERSLAG	ACTIE
krap en ook in het oosten ondervindt men tijdens natte zomers ook problemen. Zijn fractie zal instemmen met het voorliggende besluit omdat de belanghebbenden zich hebben ingesteld op het peil dat sinds 2005 wordt gehanteerd. De thans aanwezige omstandigheden rechtvaardigen voortzetting. Zijn fractie is van mening dat in het voortraject de belangen goed zijn afgewogen en zal het amendement niet steunen. De heer Oostwouder vraagt toe te lichten waarom het peilbesluit van Rijnland al tien jaar niet meer actueel is. De heer Langeslag zegt dat het lastig is om in een complex gebied met hoofd- en bijfuncties een goede modus te vinden. Met iedere indiener van een zienswijze is gesproken en de terugkoppeling die hij heeft ontvangen is dat men het snapte nadat was uitgelegd wat er feitelijk aan de hand is. Formeel staat er een ander peil op papier - ten opzichte daarvan is sprake van een peilverlaging - maar de facto is het peil al jaren lager. Het voorstel houdt in dat dat praktijkpeil wordt bestendigd. In het amendement staat dat de polder van groot belang voor de weidevogels is. Hij heeft gevraagd dit na te gaan, er is vervolgens contact gezocht met de lokale vogelwerkgroep en die meldde dat al vele jaren nauwelijks weidevogels, nesten en vliegvlugge jongen worden aangetroffen. Mevrouw Van Keulen (ambtelijk opdrachtgever) zegt dat het regelmatig voorkomt dat in polders een andere hoogte wordt aangehouden dan in het peilbesluit staat. Dat is niet de bedoeling, maar die praktijkhoogte is vaak wel gebaseerd op het gezonde verstand van de watersysteembeheerders. Als er aanhoudend klachten zijn over wateroverlast - dat was hier het geval, want in deze polder was het schap qua NBW-normen niet op orde - dan komt het voor - zeker rondom de fusie van rechtsvoorgangers, want het praktijkpeil is vlak daarvoor al naar beneden gegaan - dat men buiten doet wat men nodig acht voordat dat formeel is vastgelegd. Mevrouw Stoop vraagt of de vogelwerkgroep heeft toegelicht wat de reden kan zijn dat er de laatste tijd weinig weidevogels zijn en of dat verband houdt met het waterpeil. Mevrouw Bleyie sluit zich aan bij deze vraag. Het is goed mogelijk dat er sprake is van een kip-en-eiverhaal. Als er geen voedsel is door het lage grondwaterpeil verdwijnen de weidevogels. De heer Van Geest is van mening dat in het amendement sprake zou moeten zijn van een peilverhoging omdat dat kennelijk de biotoop weer zou herstellen. Houdt het antwoord van de hoogheemraad in dat het peil eigenlijk al meerdere keren is verlaagd, namelijk een keer voor en een keer na de fusie? Moet dat nu dan niet iets omhoog? Mevrouw Fierens zegt dat de PvdA verdere bodemdaling wil voorkomen. Het is een breed onderwerp en het is moeilijk om per amendement een besluit te nemen dat veel verder strekt dan alleen deze polder. In die zin kan haar fractie het amendement niet volgen. De heer De Meijer stelt dat er wat betreft de praktijkpeilen een probleem in de polder is geweest, want die zijn in een bepaalde periode zelfs lager geweest. Uiteindelijk is onder invloed van de agrariërs in het gebied het peil weer verhoogd. Dat de laatste jaren een lager peil is gehanteerd dan het peilbesluit is duidelijk, maar daar worden nu weer een paar centimeter aan toegevoegd: in het door D&H opgestelde stuk staat dat het peil wordt verlaagd. Overigens staat daar ook uitdrukkelijk in vermeld dat het verlagen van het peil een van de maatregelen is om de NBW-opgave waar te kunnen maken. In het bestemmingsplan staat echter dat er geen maatregelen mogen worden getroffen die aanleiding geven tot peilverlaging. De heer Langeslag vat samen dat er een oud peilbesluit is dat eigenlijk nooit is gehandhaafd omdat wateroverlastsituaties de beheerder ertoe brachten jarenlang een lager peil te voeren. Het voorstel is om dat peil te bestendigen. In de vorige periode is een correctie op de peilschaal NAP uitgevoerd van bij zijn weten 2 centimeter. Dat is geen daadwerkelijk verlaging maar een correctie van de standaard. De regionale vogelwerkgroep meldde dat een belangrijke oorzaak ligt in het wegvallen van agrarische	

VERSLAG		ACTIE
	natuurbeheersubsidies, waarna een groot deel van de agrariërs weer is overgegaan op het reguliere maai-beheer, wat niet bevorderlijk is voor de weidevogelstand. Een tweede oorzaak is verstoring en een derde de invloed van roofdieren, waaronder huis- en verwilderde katten. Een laatste oorzaak is dat het peil invloed heeft op de weidevogelstand. Bodemdaling heeft slechts betrekking op een heel klein deel van het peilvak. Een lager peil leidt tot een grotere bergingscapaciteit en draagt dus bij aan het voldoen van de NBW - opgave. Hem is niet bekend of agrariërs hebben gepleit voor verhoging van het peil. Mevrouw Van Keulen (ambtelijk opdrachtgever) bevestigt dat 2 centimeter verlaging valt toe te rekenen aan de NAP-correctie. Voor zover bekend is het peil naar beneden gegaan naar het huidige niveau en daar vele jaren op gebleven. De voorzitter brengt het amendement in stemming. Het amendement wordt verworpen met 5 stemmen voor en 24 stemmen tegen. Zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.22	Kredietaanvraag poldergemeaal Heemstederveld Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.23	Boezemgemeaal Spaarndam aanvullend krediet Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.24	Verzamelkrediet Programma Baggeren Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.25	Bosbo Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.26	Onderhoudshoogte Polder Nieuwkoop, Verenigde Bloklandse- en Korterarsepolder en Uiteindsche- en Middelpolder Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
4.27	Overdracht vijf sluizen in gemeente Alphen ad Rijn Het valt de heer Schols op dat Rijnland kosten van renovatie van over te dragen zaken op zich neemt en sluizen krijgt overgedragen die niet worden gerenoveerd. Hij vraagt dat toe te lichten. De heer Van Geest heeft begrepen dat vijf sluizen wel en een sluis niet wordt overgedragen. Hij vraagt dat toe te lichten. De heer Van de Nes merkt op dat de nota van toelichting niet veel verheldering brengt. Bij calamiteiten is het belangrijk dat de Lodewijksluis kan worden afgesloten. Waarom wil het schap de voorliggende sluis dan in onderhoud overnemen? De duiker zal vergund zijn en dan kan Alphen worden verplicht om die afsluitbaar te maken. Als de verantwoordelijkheid bij het schap berust is de in het stuk genoemde oplossing toepasbaar. Hij vraagt het btw-verhaal nogmaals toe te lichten. Als hij op het inspectierapport afgaat dat bij de nota van toelichting is gevoegd komt hij uit op € 1,7 miljoen, inclusief btw. In de stukken wordt gemeld dat voor de zekerheid een marge van € 400.000 wordt aangehouden, dus wordt het totaal € 2,1 miljoen. Waarom vragen D&H dan om € 2,5 miljoen? De heer Pluckel licht toe dat over de overdracht is onderhandeld. Het is gebruikelijk dat zaken in goede staat worden overgedragen. De Lodewijksluis vormt daarop een uitzondering. Het schap wil die niet als sluis benutten omdat die alleen voor de veiligheid, als compartimenteringswerk, van belang is. Onderhoud is niet noodzakelijk, want de sluis kan indien nodig met een grote zandzak worden geblokkeerd. Over de sluis Den Ham wordt nog overlegd. Als een sluis aan de gemeente wordt overgedragen wordt die verantwoordelijk voor het toekomstige	

	VERSLAG	ACTIE
	onderhoud. De gemeenten kunnen gebruikmaken van een btw-compensatiefonds en daarom is ervoor gekozen om de gemeenten als uitvoerder aan te wijzen. Zij ontvangen de btw en het schap hoeft die dan niet te betalen. Mevrouw Van Keulen (ambtelijk opdrachtgever) deelt mee dat het schap met de provincie in gesprek is over een financiële bijdrage voor de sluis Den Ham. Het college van de provincie staat daar op dit moment nog niet achter. Het schap neemt de Lodewijksluis over om mede te kunnen gebruiken als inlaat in de polder. Daarmee is het een peilbeheersingsinstrument, met name bij calamiteiten. De methodiek van SSK-ramen houdt in dat bij een reserveringskrediet een risico moet worden opgeteld waardoor de kredietaanvraag altijd hoger is dan de verwachte kosten. De heer Van Geest begrijpt niet dat er bij de provincie verschil is tussen ambtelijk advies en bestuurlijke medewerking. Hij verwacht niet dat GS zich tot op detailniveau met dit soort zaken bezighouden. Hij is het ermee eens dat een krediet niet zodanig moet worden vastgesteld dat bij een geringe overschrijding van de verwachte kosten een nieuwe kredietaanvraag noodzakelijk wordt. Het verschil tussen € 1,7 miljoen en € 2,5 miljoen is echter wel erg groot. De heer Van de Nes sluit zich aan bij de laatste opmerking van de heer Van Geest. De heer Pluckel heeft eerder ervaren dat bij het niet werken volgens de SSK-raming allerlei overschrijdingen plaatsvonden. Op grond daarvan is afgesproken om dit betrouwbare systeem voortaan toe te passen. Mevrouw Van Keulen (ambtelijk opdrachtgever) acht het niet verstandig om nader in te gaan op wat er in het provinciehuis gebeurt. Het verschil tussen bouwkosten en SSK-raming bestaat niet alleen uit risicoreservering maar bijvoorbeeld ook uit interne en externe arbeidsuren. De verwachting is dat de werkelijke kosten ruim lager dan € 2,5 miljoen zullen uitvallen. De heer Van Geest verzoekt de SSK-systematiek aan de hand van deze casus in de commissie BOD toe te lichten. De voorzitter stelt vast dat de VV instemt met het voorstel. Het college doet de toezegging om de SSK-systematiek aan de hand van deze casus in de commissie BOD toe te lichten.	
5	Opinievorming De voorzitter deelt mee dat er geen opinievormende nota's zijn aangeboden.	
6	Beeldvorming De voorzitter deelt mee dat er geen beeldvormende nota's zijn aangeboden.	
7	Notulen van de VV-vergadering/ toezeggingenlijst De notulen van het openbare en besloten deel van de vergadering worden ongewijzigd vastgesteld. De lijst toezeggingen wordt voor kennisgeving aangenomen.	
8	Rondvraag De heer Van der Meer wijst erop dat de leden op hun tafel een artikel hebben aangetroffen met als titel 'Unie van waterschappen doof voor kritiek'. Zijn fractie stelt voor na de vakantie op dit artikel terug te komen. Er wordt gerefereerd aan meetnetgegevens en hij verzoekt D&H om die voor Rijnland na te gaan om een passend antwoord te kunnen verzorgen. Mevrouw Leewis meldt dat bij de mededelingen van de komende commissie CWE een repliek van de	

	VERSLAG	ACTIE
	Unie voorligt. Zij stelt voor die na behandeling in die commissie met de VV te delen. Mevrouw De Vries heeft na overleg met de heer Pluckel nadere informatie ontvangen over het Gemeenlandshuis in Spaarndam. Zij stelt voor die met de hele VV te delen. Zij vermoedt dat de huidige VV iets anders aankijkt tegen het cultuurhistorisch perspectief. Er is echter een handtekening gezet; misschien kan het college toelichten wat het traject is en wat daarin de rol van het schap nog is. De heer Pluckel brengt in herinnering dat de vraag aan de orde is gekomen of een vorm van publieksfunctie in het Gemeenlandshuis kan worden ondergebracht. Daar heeft overleg over plaatsgevonden onder leiding van de Cultuurcompagnie Noord-Holland, het verslag daarvan is beschikbaar en het concept van het bestemmingsplan maakt een dergelijke bestemming mogelijk. De gemeenteraad besluit binnenkort. De heer De Meijer brengt onder de aandacht dat de commissie Klavers een rapport heeft uitgebracht over de toekomstige financiering van het waterschapsbestel. De Unie heeft via de waterschappen alle AB-leden uitgenodigd voor de presentatiebijeenkomst, maar hij heeft van Rijnland geen uitnodiging ontvangen. Verder meldt de commissie Klavers dat zij alle waterschappen heeft gehoord, maar ook daarvan kan hij zich niets herinneren. De volgende stap zal zijn dat waterschappen opnieuw om hun opvatting wordt gevraagd en hij verzoekt de VV daarbij te betrekken. De adviescommissie Water heeft advies aan de minister uitgebracht over de waterkwaliteit. De Europese Commissie zal Nederland waarschijnlijk op de vingers tikken omdat niet wordt voldaan aan de minimale eisen op het gebied van waterkwaliteit. Het is essentieel om dit rapport met de VV te delen opdat die zich een visie en mening kan vormen. De voorzitter weet dat de eerste commissie zich buigt over de vraag of het belastingstelsel zou moeten worden gewijzigd, mede op basis van aanbevelingen in het OESO-rapport. Het college heeft ervoor gekozen om in het voorbereidende stadium zelf inbreng te leveren en heeft dat ook aan de VV gemeld. Zodra de commissie concrete aanbevelingen uitbrengt zullen die onderwerp van bespreking in de VV worden. Als het de bedoeling was VV-leden voor de presentatie uit te nodigen had de uitnodiging voor de presentatie onder hen moeten worden verspreid. Het college zal voortaan alle uitnodigingen en stukken breed uitzetten. De minister heeft, waarschijnlijk op grond van tactische overwegingen, gesteld dat Nederland de opgave zou halen. Vanuit de Unie is daar commentaar op geleverd. De stukken zijn openbaar en zullen via een link aan de VV-leden beschikbaar worden gesteld. Mevrouw Boomsma hoorde de portefeuillehouder opmerken dat serieus naar duurzame alternatieven moet worden gekeken, ook als dat meer zou kosten. Zij vraagt om in een beeldvormende VV stil te staan bij welke mogelijkheden er zijn en bij hoe die afweging plaatsvindt. Mevrouw Leewis ondersteunt dit idee. Zij wijst er aanvullend op dat zich de komende tijd al praktijksituaties voor zullen doen, bijvoorbeeld bij kredietaanvragen voor businesscases op het gebied van de zuivering. De voorzitter stelt vast dat dit onderwerp op de ideeënlister wordt opgenomen.	
9	Initiatiefvoorstel Optimalisering van de rekenkamerfunctie van het Hoogheemraadschap van Rijnland De heer Kerst deelt mee dat de werkgroep het op alle punten, op een na, eens is geworden. Daarom wordt aan de VV de vraag voorgelegd of die kiest voor 2a, waarbij twee leden van de VV deel uitmaken van de commissie die verder bestaat uit drie leden en een externe voorzitter, of voor 2b, waarbij via een contactgroep, al dan niet via de commissie BOD, de betrokkenheid van en met de VV wordt geborgd. Als de VV zich hierover heeft uitgesproken kan de inrichting van de rekenkamer ter hand	

VERSLAG	ACTIE
worden genomen. De voorzitter wil vandaag tot finale besluitvorming komen omdat deze procedure al zo lang loopt. Op veel punten is de VV het eens en die wil hij daarom niet meer aan de orde stellen, tenzij daar uitdrukkelijk om wordt verzocht. Alleen de keus tussen 2a en 2b ligt ter bespreking voor. De heer Von Faber deelt mee dat Water Natuurlijk voorkeur heeft voor 2b, vanuit de overweging dat een slager niet zijn eigen vlees dient te keuren. De heer Démoed vermoedt dat de standpunten gebaseerd zijn op principes. De kans dat fracties elkaar kunnen overtuigen lijkt hem daarom klein. Geen van beide keuzes is uitgesproken verkeerd. De kwalificatie 'een slager die zijn eigen vlees keurt' deelt zijn fractie niet. Het CDA kiest voor 2a. Hij is het met de voorzitter eens dat vandaag een besluit moet worden genomen. Mevrouw Van Steensel deelt mee dat de VVD hecht aan onafhankelijkheid en transparantie van de rekenkamercommissie. Beide voorstellen ogen even sympathiek en daarom is afgesproken dat de leden van haar fractie hun eigen voorkeur mogen volgen. De heer Van der Meer hoopt dat de rekenkamercommissie na de zomer aan de slag kan gaan. De commissie heeft eerder gediend als verdiepend instrument van de VV en heeft ook zelfstandig onderzoeken geëntameerd. Ook in de fractie A&B is afgesproken dat de leden van de fractie hun eigen voorkeur mogen volgen in de keus tussen 2a en 2b. De heer Meerman heeft de leden van de vorige commissie gevraagd of zij last hadden van het verschijnsel dat de slager zijn eigen vlees keurt. Dat was niet het geval en men heeft de aanwezigheid van VV-leden juist als een meerwaarde ervaren. Veel VV-leden hebben dubbele petten en het is de opgave om daar professioneel mee om te gaan. Mevrouw Stoop heeft ook getwijfeld over de vraag welke keus het best een goed contact tussen VV en rekenkamercommissie borgt. Onafhankelijkheid is ook een groot goed en het contact is bij het instellen van een contactgroep geborgd. Zij kiest voor 2b. De heer Schols heeft ervaren dat het gehanteerde model goed werkte, wil die praktijk daarom voortzetten en kiest voor 2a. Mevrouw Boomsma onderkent dat de keus voor 2a nooit tot problemen heeft geleid. Het is echter mogelijk dat de commissie ooit onderzoek doet waarin de dingen wel op scherp komen te staan en dan zou de pettenproblematiek een rol kunnen gaan spelen. Voor de PvdD is er maar een optie, namelijk 2b. De heer Kerst deelt mee dat CU-SGP kiest voor 2a. De betrokkenheid van de VV bij de rekenkamercommissie is buitengewoon belangrijk omdat dat de effectiviteit van de commissie vergroot. Deze commissie is het enige eigen instrument van de VV. De ervaring leert dat deze opzet goed werkt. Het pettenprobleem speelt nauwelijks een rol, zeker niet als er een paar praktische gedragsregels worden gevolgd. De heer Van Geest deelt mee dat de AWP uit het oogpunt van zuiverheid kiest voor 2b - wat niets afdoet aan de integriteit van de leden die eerder zitting hadden in de commissie. Mevrouw Fierens deelt mee dat de PvdA kiest voor 2b omdat dat het beste garandeert dat de commissie onafhankelijk is. Het openbaar bestuur staat onder druk en als er iets aan de hand is blijkt vaak dat dit soort aspecten een rol speelt. De voorzitter meldt dat in het college is uitgesproken dat beide keuzes werkbaar zijn en is afgesproken dat de leden hun eigen voorkeur kunnen volgen in de keus tussen 2a en 2b. Hij brengt voorstel 2a in	

	VERSLAG	ACTIE
	stemming. Hij stelt vast dat 16 leden voor en 13 leden tegen voorstel 2a stemmen, wat inhoudt dat de meerderheid van de VV ervoor kiest dat twee leden van de VV deel uitmaken van de rekenkamercommissie. Hij stelt vast dat de VV zonder stemming akkoord gaat met de andere beslispunten. Hij vraagt de fracties na te gaan denken over de leden die men voor zou willen dragen, om te bevorderen dat de commissie zo snel mogelijk na de zomervakantie aan het werk kan gaan. [Mevrouw Bleyie verlaat de vergadering.]	
10	Motie AWP salariering topfunctionarissen verbonden partijen De heer Van Geest zegt dat hier twee wetten van toepassing zijn, namelijk de formele wet en de 'wet ter voorkoming van ellende'. Het laatste houdt in dat eraan wordt gestreefd de organisatie zo weerbaar mogelijk te maken tegen aanvallen van buitenaf. De salariering van de bestuurder van HVC is aanzienlijk hoger dan de mogelijkheden die de huidige wet toestaat. De raad van commissarissen van HVC heeft dat salaris vastgesteld voor de wet in werking is getreden. Zijn fractie streeft na dat de bestuurders van Rijnland die als aandeelhouder of als commissaris deelnemen aan de bestuurlijke context van HVC hierin een zuivere lijn gaan voeren en toewerken naar een goede overgangsregeling. Deze casus heeft betrekking op de directeur van HVC, maar de oproep geldt mutatis mutandis voor alle bestuurders waar het schap mee van doen heeft. De heer Haan heeft HVC om een reactie gevraagd. Men heeft een ander beeld van de situatie en verstrekt andere cijfers en hij heeft deze gegevens met de VV gedeeld. In de aandeelhoudersvergadering van HVC zit de gemeenschappelijke regeling slibverwerking waar Rijnland onderdeel van uitmaakt en dat is dan de route waarlangs het signaal van de VV wordt ingebracht als de motie wordt aangenomen. De lijn die de raad van commissarissen heeft vastgelegd is dat het salaris van de huidige directeur niet wordt verhoogd, er geen bonussen aan hem worden uitgekeerd en dat wordt vastgehouden aan de huidige arbeidsvoorwaarden. Hij hoort de heer Van Geest spreken over een afbouwregeling: zou die ook van toepassing moeten zijn op de huidige directeur? In de gemeenschappelijke regeling is afgesproken dat ten aanzien van de nieuwe directeur dat signaal wordt afgegeven. De heer Van Geest geeft er de voorkeur aan om niet in de casuïstiek te treden. Het gaat erom dat de VV een algemeen signaal afgeeft over de wijze waarop de bestuurders van Rijnland met deze zaken om moeten gaan. De heer De Meijer herinnert eraan dat in de vorige VV naar aanleiding van een andere casus eenzelfde discussie is gevoerd en een motie is aangenomen die landelijk ingang heeft gekregen. Hij is van mening dat de motie algemeen moet worden opgevat. De VV stelt de motie met algemene stemmen vast.	
11	Motie 50PLUS peilbesluit Zuidzijderpolder te Reeuwijk & Sluipwijk [Deze motie is ingetrokken.]	
12	Afscheid ir. A. Haitjema De voorzitter merkt op ook bij andere gelegenheden de kans te krijgen om afscheidswaarden uit te spreken. In het fractievoorzittersoverleg is afgesproken dat de fractievoorzitter van de grootste partij namens de VV de heer Haitjema zal toespreken. De heer Van der Meer zegt het volgende: "Voorzitter, dank voor de gelegenheid om vanaf het spreekgestoelte nog even het woord tot deze verenigde vergadering te mogen richten. Collega-bestuursleden van de verenigde vergadering, medewerkers van het hoogheemraadschap van Rijnland, toehoorders, ik sta hier om iets belangrijks met u	

VERSLAG	ACTIE
te bespreken. Zoals u weet zijn ons hoogheemraadschap en water nauw met elkaar verbonden. De prangende vraag die mij daarbij regelmatig uit mijn slaap houdt is: is het glas halfvol of halfleeg? Welnu, na wat nachtelijk gepieker ben ik er uit: voor mij is het glas nog halfvol, maar voor Aart Haitjema is het helaas bijna leeg! Nog even en hij hangt zijn figuurlijke jas aan de wilgen. Vandaag is zijn laatste keer dat hij als secretaris onze verenigde vergadering bijwoont en bij zo'n gelegenheid moeten er dan ook een paar aardige woordjes tot de toekomstig pensionado worden gericht. Waarom die eer mij te beurt valt is mij uiteraard een raadsel, want als jurist in hart en nieren heb ik de afgelopen jaren toch laten blijken dat ik eindeloos gedetailleerd kan zijn, eindeloos om de hete brij heen kan draaien, kortom, nogal lang van stof kan zijn. En dan een speech? Zet u maar schrap. Maar goed, daar gaan we. Beste Aart, een beetje speech kenmerkt zich door spitsvondige citaten en tegelwijsheden. Dus ik ben flink gaan spitten en heb er volgens mij nu ook een paar. Friedrich von Schiller, de Duitse dichter en toneelschrijver, had het in de tweede helft van de 18^e eeuw al vroeg in de gaten. Hij verzuchtte: "Wie te veel denkt, zal weinig presteren". Laat dat eens even landen en de conclusie kan niet anders zijn dan dat Aart geen groot denker is... Toch? Want als je een beetje naar z'n loopbaan terugkijkt, dan kan ik niet anders dan vaststellen dat hij aardig wat heeft gepresteerd. Want je moet toch vaststellen dat hij, na wat missertjes als afdelingshoofd bij Arcadis, associate director en partner bij Coopers & Lybrand en partner bij PricewaterhouseCoopers toch nog goed terecht is gekomen bij een echte werkgever: het Hoogheemraadschap van Rijnland. Weliswaar als secretaris - algemeen directeur, maar toch... Alle gekheid op een stokje, het is een mooie loopbaan. En dan vergeet ik nog zijn rol als voorzitter van de Vereniging van directeuren Waterschappen. Waarbij ik me overigens wel even afvroeg, waarom die rol maar een jaar op je hemd geschreven stond Aart, maar dat hoor ik misschien bij de borrel nog wel. Belangrijker dan de visitekaartjesparade zijn Aarts inhoudelijke prestaties. Onder zijn leiding is in 2007 de steeds beter functionerende procesorganisatie binnen Rijnland ingevoerd. Dat ging gepaard met grote verander- en ontwikkeltrajecten voor medewerkers en leidinggevenden. Dat was geen gemakkelijke opgave, maar heeft wel de basis gelegd voor waar Rijnland nu staat. Ook heeft Aart stevig gewerkt aan het versterken van samenwerking binnen het DT en management. De organisatie gesteld voor de afdeling. Het grotere plaatje beter in de gaten houden. Ook een altijd lastig uitwedstrijdje als het invoeren van een ander soort functiehuis heeft hij niet geschuwd. Een functiehuis waarbinnen medewerkers kunnen groeien zonder te hoeven wachten op een plek die toevallig vrijkomt of leidinggevende moeten worden. Rijnland heeft hij daarmee beter gepositioneerd als interessante werkgever. Zo kan ik nog wel even doorgaan, maar ik had u nog een tweede citaat beloofd. Welnu. Toen de bekende Ierse schrijver en vrijdenker Bernard Shaw werd gevraagd wat naar zijn mening het mooiste ter wereld is, antwoordde hij: "Jeugd. Dat is het mooiste in deze wereld; en wat zonde dat het wordt verspild aan jongeren". Nu vraag je je natuurlijk af waar ik met die quote naar toe wil. En heel eerlijk: ik weet het ook niet. Maar het is een tweede citaat. Of eigenlijk: misschien weet ik het ook weer wel. Want is er aan jeugd niet verbonden dat er voor alles een eerste keer is? Je eerste school, je eerste vriendje of vriendinnetje, voor sommigen hun eerste blowtje, drankje of sigaretje. Voor de meesten de eerste baan. Dit begint dan hoopvol Aart, maar helaas is het voor jou inmiddels te laat, het is voor jou tijd voor 'er is altijd wel een laatste keer'. Er is altijd een laatste keer om de vraag achter de vraag te achterhalen. Iets dat door jou Aart, bevorderd wordt en hopelijk ook door de nieuwe SAD wordt vastgehouden. Want die vraag is welhaast de belangrijkste. Er is altijd een laatste keer om grote veranderingen door te voeren. Gelukkig maar, want als je, zoals jij Aart, voor die veranderingen de verantwoordelijkheid neemt en dan vaak de ermee gepaard gaande kritiek te verduren krijgt, is het prettig als die ook een beetje gefundeerd en onderbouwd zou zijn. Nou weet ik dat ik daar als jurist altijd goed in ben, maar van al die anderen... Er is altijd een laatste keer om de VV in positie te brengen. Zo'n koker in het midden van de zaal met als reminder 'besturen op hoofdlijnen' was een mooie gedachte. Later, geflankeerd door je kleinkinderen, moet je je kleinkinderen nog maar eens, schuddebuikend van het lachen, uitleggen wat dat in Rijnland betekent. Ook de invoering van het BOB-model hoort daarbij. En dat is toch echt iets Aart, waar ik een beetje mis ga. Bij een BOB-model denk ik al jaren altijd aan plaatjes van mooie vrouwen met een lok voor de ogen en zo'n kort opgesneden achterkantje. En als ik die gedachte kwijt ben dan is er altijd nog de BOB waarmee ik thuis kan komen. Dus met beeldvorming-oordeelsvorming-besluitvorming heb ik nog wat	

VERSLAG	ACTIE
moeite mee. En ja, er is naar goed Nederlands gebruik ook een laatste keer om je weer even met beide benen op de grond te zetten en je nog even fijntjes te herinneren aan de dingen die je liever niet op je blazen had gehad dan wel op een manier zijn gegaan die je liever niet had meegemaakt. Doet de naam Katwijkse kanaal een belletje rinkelen? Er is gelukkig ook altijd een laatste keer om nog even wat termen de wereld in te slingeren met wapenfeiten die onder jouw bezielende leiding wel prima zijn gelopen. WBP5, vereenvoudiging Keur, vormgeven aan samenwerkingen, invoering e-HRM, het open opgezette Rijnlandhuis. Dingetjes waar verschillende bestuurders vaak de credits voor krijgen, maar waar jij als eerste vertegenwoordiger van de organisatie toch ook zeker de benodigde bouwstenen voor hebt geleverd. Er is ook een laatste keer dat ik weer een nieuwe laatste keer ga benoemen. Er is, kortom, een laatste keer voor een laatste opmerking. En die, gewaardeerde Aart, is dat er altijd een eerste keer is om te gaan genieten van een welverdiend pensioen. Een pensioen waarin je verder kunt genieten van kleinkinderen, je boot en alle andere dingen die het leven aangenaam maken. Een pensioen waarin je spreekrecht op kunt eisen bij de verenigde vergadering van Rijnland. Er is dus altijd een eerste keer voor een nieuwe jeugd, onbevangen en nieuwsgierig kijken naar dingen waar je in het werkend leven minder tijd voor hebt gehad. Beste Aart, je laatste verenigde vergadering bij Rijnland, je eerste stap op weg naar een nieuwe toekomst. Het wordt je gegund, in goede gezondheid. Namens de gehele verenigde vergadering dank ik je voor je grote inzet, je volharding, je loyaliteit. Het is mij daarom een eer om je namens ons allen het aandenken mee te geven dat een blijvende herinnering aan je tijd als secretaris binnen de VV zal zijn: het Rijnlandglas." [Hij overhandigt de heer Haitjema als aandenken het Rijnlandglas met daarop het embleem van Rijnland en de inscriptie A. Haitjema, secretaris-algemeen directeur.] De heer Haitjema bedankt de heer Van der Meer voor zijn prachtige en humoristische woorden. Twee jaar geleden waarschuwde hij de dijkgraaf dat het tijd werd om zijn opvolging te regelen. Ondertussen ging het werk gewoon door, maar de laatste weken begint het wel te kriebelen. Het is voor hem lastig om zaken los te laten. Hij is de VV veel verschuldigd omdat hij deze rol 12 jaar heeft mogen vervullen, in een leuke werkomgeving en met plezierige contacten in de organisatie en de VV. Het AB gaat over alles en oefent invloed uit door aan de voorkant de koers van het schap te bepalen. Dat proces, waarin strategie en tactiek worden bepaald, is heel uitdagend. Het accent van zijn werk lag, zeker in het begin, op het vormgeven van de organisatie. De laatste jaren heeft hij met het AB mee kunnen denken over de richting van Rijnland. Dat spreekt hem erg aan en hij is zelfs een beetje jaloers op de positie die het AB heeft. Hij heeft de professionaliteit in het AB de afgelopen 12 jaar zien groeien. De VV-leden zijn beter toegerust om met elkaar in dialoog te treden en de discussie aan te gaan. De agenda wordt planmatiger voorbereid. Men denkt na over de toekomst en over een daarbij passende aanpassing van werkwijzen. Wat hem opvalt is de inzet om aan de voorkant de dialoog aan te gaan, intern maar ook extern. Essentieel daarin is dat partijen elkaar begrijpen. Vaak schuilt er een tweede vraag achter de gestelde vraag, het is voor het gesprek van belang ook die te verstaan en doorvragen is dan essentieel. Als hij een advies mag geven zou dat zijn dat de VV zou moeten investeren in die voorfase, in opinievorming en in uitleggen waarom het schap voor een bepaalde aanpak kiest en welke randvoorwaarden het daarbij stelt. Het is dan de taak van D&H en de ambtelijke organisatie om dat op professionele wijze in te vullen. Hij komt van de hoger gelegen zandgronden in het oosten. Het was voor hem een ervaring om te zien dat het water hier vaak hoger staat dan de weg waarop hij reed. Als hij nagaat wat hij heeft meegemaakt aan natuurwaarden en aan diversiteit is zijn conclusie dat Rijnland een prachtig gebied is. Het schap mag trots zijn op wat het heeft opgebouwd en wat het ervan maakt. Hij is trots op deze organisatie. Hij bedankt de VV nogmaals voor de goede samenwerking. De voorzitter meldt dat de afscheidsreceptie op 16 juni vanaf ongeveer 16.00 uur wordt gehouden in de centrale hal.	

VERSLAG		ACTIE
13	Sluiting De voorzitter deelt mee dat D&H zijn best doet om de strategische agenda in september te agenderen. Hij verzoekt de leden om uiterlijk 13.30 uur plaats te nemen in de bus voor het geplande werkbezoek in Zoetermeer. Hij sluit de vergadering om 13.20 uur.	

Vastgesteld, 21 september 2016

G.J. Doornbos,
voorzitter

Mw. C.M. van de Wiel,
secretaris